

Morgengry.

EN FORTÆLLING

fra det dansk-amerikanske Kirkeliv

— af —

J. J. KILD SIG.

(Fortsat.)

Han udtrykte sig omtrent saaledes:
 „Der maa være en skarp Grænselinie mellem Guds Menighed og Verden. Hvor denne Grænselinie ikke findes, kan I være forvisset om, at Menigheden har tabt sin Kraft. Der er Menigheder og der er Præster i vore Dage iblandt vort Folk i dette Land, der vil gaa saa langt med Verden, som det er muligt. De forsvarer Dansen, de forsvarer Teatret, og de forsvarer Kortspil. Jeg skal heller ikke fordømme et Menneske, som tager Del i disse Ting; thi jeg har intet Bud desangaaende fra Herren. Men jeg har en Erfaring fra Livet. Og denne Erfaring viser, at en dansende Menighed eller en kortspillende Menighed eller en teatergaaende Menighed er uden Helligaandens Kraft og aldeles uduelig og uskikket til at drive en sjælefrelsens Mission. Og paa samme Maade forholder det sig med den enkelte Person. En aandsfyldt Herrens Ven, Mand eller Kvinde, læg eller lær, søger ikke sin Glæde i Dansen, paa Teatret eller ved Kortene. Jeg ved nok, at hine forsvarer Dansen med Guds Ord og henviser til David foran Arken og Jesu Beretning om den fortabte Søns Hjemkomst. Men det er ikke nyt. De uomvendte og ubefæstede, de verdsligsindede, de ukyndige forvender altid Skriften til deres egen Fordærvelse.

Se, nu Hr. Pastor! De er ganske i Strid med den Præst. Hvem skal jeg saa tro?”

„Jeg vil ogsaa gøre Dem et Spørgsmaal,” sagde Præsten:

„Hvem bør et Menighedsmedlem tro? Sin egen Sjælesørg eller en fremmed?”

Elna svarede ikke paa Spørgsmaalet.

Pastor Faurskov sad en Stund med Øjnene lukkede. — Pludselig rejste han sig og sagde til Elna:

„Lad os bekende Troen.”

Men denne sagde: „Nej! — Jeg vil ingen Hykler være. Jeg har ikke Troen og vil ikke lyve for Gud. Lad de hellige bekende Troen; thi kun i deres Mund er Bekendelsen Sandhed.”

„Hvad mener De med det, at kun de hellige skulde bekende Troen,” spurgte Pastor Faurskov. „Jeg haaber da ikke at Indremissionsfolkene har Eneret paa Trosordet.”

„Jeg mener simpelt hen, Hr. Pastor, at det er et tomt Mundsvejr, naar vantro Mennesker, der vandrer paa den brede Vej til Fortabelse, staar frem og opramser Trosordet; thi de viser i deres Liv, at Bekendelsen er en Løgn,” svarede Elna.

„Døm ikke, Elna! Men husk paa, at selv i det dybeste sunkne Menneske er der noget tilbage af Gudsbilledet,” svarede Præsten i en temmelig skarp og irettesættende Tone.

„Men tror Pastoren da ikke, at Djævelen tager de vantro — — trods Gudsbilledet, dersom de ikke omvender sig?” spurgte Elna atter.

„Ingen har sat mig til Dommer; den Sag,” svarede Præsten afværgende. „Men,” tilføjede han, „det var slemt, at De ikke fik Rede paa disse Ting, da De var nede i Rutspring. Thi Missionsfolkene og deres Præster ved nøje Besked med, hvem Djævelen tager, og hvem der kommer til Himmelen. De kender kun to Standpunkter i Livet. Og derfor deler de altid deres Tilhørere i to Flokke — de frelste og de fortabte. Det er den Maade, de holde hvad de kalder Vækkelsesprædiken paa. Der er dem, som mener, de taler særlig vækkende og med Alvor, men det er mere en Samling platte Udtryk end Alvor og Vækkelse. Det er ikke altid. Bulder virker næst. Ordets Hammer bliver i Regelen svunget mere sikkert uden det. Men jeg for min Del hader al Dømmen. Thi selv i det mest lastefulde Menneske kan der være Sukke i Hjertet, som ingen anden end Vorherre i Himmelen kender. Dersom Missionspræsterne vilde prædike Guds Ord og beholde deres Dømmen for sig selv, da kunde deres Arbejde blive til Velsignelse, og vi kunde virke i Harmoni; men som det nu er, saa øver de en Splittelsens Gerning, der kun kan blive til Fordærvelse for vort Folk.”

„Præsterne, som jeg hørte i Rutspring ved Missionsmødet, sagde Sandheden rent ud baade om Gud og Djævelen. De skildrede den trange saa vel som den brede Vej. De fordømte ingen, men Guds Ord i deres Mund dømte mig, saa jeg blev overbevist om, at den Vej, jeg vandrer paa, fører til Fordærvelse. — —

Jeg kan ikke forstaa, hvorledes et saadant Arbejde kan blive til Fordærvelse for Folket. De tyede ikke til Fabler, men anførte som Bevis Guds Ord af Bibelen. Odin, Thor og Balder hørte jeg slet ikke nævnt.”

„Holdt! Nu er din Tale lang nok,” afbrød Fru Halvorson. „Du gaar jo aldeles fra Samlingen, saadan som du tager paa Vej. Vi vil dit Bedste, men du er jo ikke til at tale med. Du tror vist, at du dernede i Rutspring hos disse Missionspræster lige paa en Gang er bleven saa klog, at du har bedre Rede paa Bibelen og hele Salighedsaagen end vor Præst. Jeg maa ret alvorlig advare dig for at tænke paa den Sag.”

„Jeg vil tænke paa den Sag, Tante,” svarede Elna. „Jeg vil ud af Synden, ud fra dette verdslige og tomme Liv. — —

O, min Synd, min Synd! Gid jeg var bleven min Frelser tro og ikke havde forladt min Daab-

pagt. — Men nu er jeg fortabt. Jeg har levet i Synden og vidst bedre.”

Den sidste Sætning blev udtalt i en saadan Tone, at Pastor Faurskov saa sig om efter Døren.

En Pavse indtraadte. „Tante,” sagde Elna kærligt, „jeg gaar op paa mit Værelse. Jeg er træt og vil gerne være alene et Øjeblik.”

„Ja, gaa, min kære Pige, og hvil dig lidt,” svarede Fru Halvorson behagelig overrasket.

Marie havde travlt med at dække Bordet; thi Klokken var straks tolv. Pastor Faurskov og Fru Halvorson forblev i Stuen, indtil Middagsmaden var færdig.

„Nu, hvad er saa Deres Mening om Elna,” spurgte Fruen.

„Ja, det er forunderligt, som disse Missionspræster dog i en fart kan forvirre et Menneske, saa det ikke er til at genkende. Elna er helt forvirret. Hun har ved dette Missionsmøde faaet Gift nok i sig til at smitte en hel Menighed, og hun er jo selv ikke til at tale med paa en fornuftig Maade.”

„Tror De, Hr. Pastor, at der er Fare for vor Menighed,” spurgte Fruen snappende efter Vejret.

Pastoren bemærkede ikke Spørgsmaalet. Han forblev siddende med Øjnene lukkede og henhældt i dybe Tanker — —

Da Elna kom op paa sit Værelse, knælede hun og bad til Gud under mange Taarer, at han vilde forbarne sig over hende og sende et helligt Menneske til Hjælp i Nøden.

Pludselig fik hun en Tanke. Hun laaede Døren og satte sig ned og skrev følgende Brev:

„Sommerdal den 5. Febr. 19”

Kære Dora!
 Jeg kom ikke hen at besøge dig; thi lille Harry (den mindste af Børnene) fik Feber, saa vi øjeblikkelig maatte rejse hjem. Jeg er ganske uheldig og ved ikke, hvad Ende det skal tage. Her er ingen, som forstaar mig. Min Tante kom i Gaar for at tale med mig og fik mig hjem til sig. Men hun er hel død for aandelige Ting. I Dag er Pastor Faurskov her for at trøste mig. Men jeg længtes efter at blive ham kvit.

Jeg har lige nu besluttet at komme ned til dig, kære Dora. Vil du skaffe mig en Plads? Jeg rejser herfra i Morgen Aften Kl. 7. Vil du tage imod mig paa Stationen. Jeg kommer Kl. 7.45.

Jeg længes inderlig efter dig, kære Dora, Din egen Elna.

NB. Du maa ikke skrive til mig; thi jeg stjæler mig bort.”

Elna lukkede Brevet gik ned i Stuen og sagde til sin Tante: „Jeg gaar en lille Tur.”

„Ja, gaa, kære Barn. Du maa gøre, aldeles som du vil,” svarede Fru Halvorson og vedføjede, da Elna var gaaet: „Jeg haaber, at min Kærlighed til sidst skal overvinde hendes Griller.”

3. Kødets Snare.

Dagen efter indfandt Fru Eriksen sig for at øve sin Indflydelse paa Elna. „Jeg tror bestemt, det skal lykkes mig at bringe Ligevagts tilbage i Sindet,” sagde hun til Fru Halvorson. „Elnas Tankegang er ved en overlegen Aands Indflydelse bleven rettet indad paa Hjertet og paa den iboende Synd, som naturligvis er forladt i Daaben, men det glemmer Missionspræsterne sagtens at betone stærkt nok. Derfor, efterdi hun bestandig stirrer i en og samme Retning, bliver hun ensidig. Hun maa ogsaa se udad og betragte det gode, som findes hos hende. Hun maa gøres opmærksom paa, at Livet er Glæde og ikke Sorg; — — ikke mørk Pietisme. Vi maa prøve paa at vække hendes Interesse for det skønne i Livet, og vi maa se at faa hende til at nyde det. Dog, det er lettere sagt end gjort. Thi naar et Menneske er kommet saa langt, som Elna er, saa skal der næsten et Jordskælv til for at dreje Tanken og føre den ind i et alsidigt Spor. Der maa en Overraskelse til. Der maa bydes hende noget nyt, noget helt uventet — noget, der ganske kan optage og sysselsætte Sindet.

En Feberpatient maa have en Medicin, der kan bryde Sygdommen. Elna har stærk aandelig Feber. Hun er kommen langt ud over den normale Tilstand. Vi maa ikke sky noget Middel eller spare nogen Opofrelse, som formaar at bringe Ro i hendes oprørte Sind.”

„De har et Middel,” afbrød Fru Halvorson, „sikkert et godt Middel. Jeg aner, at Hjælpen skal komme fra Dem. Sig mig, hvad har De bag Øret.”

„En anden Gang,” svarede Fru Eriksen og gik op til Elna paa hendes Værelse.

„Goddag, min kære Elna,” sagde Fru Eriksen, da hun aabnede Døren. „Jeg synes De pakker Tøj.”

„Goddag Fru Eriksen,” svarede Elna lidt overrasket. „Ja, jeg var ved at ordne lidt ved Tøjet. Det kommer saa let i Uorden, naar man er paa Rejse.

„Ja, jeg ved nok, at De har Ordenssans, og jeg kender Deres Omhu for Tøjet. Mit Hus har aldrig været i bedre Stand, end i den Tid De var hos mig, hvorfor jeg ogsaa stadig ønsker Dem tilbage. De vil maaske ikke komme for at tjene mig, men kom og besøg os. I Aften skal vi igen have nogle fremmede. Albert fylder, som De ved, sit attende Aar. Han bad mig om at indbyde Dem. Jeg haaber, De vil komme og glæde os med Deres

Nærværelse. Den blaa Stue vil blive overladt de unge til deres Lege, og jeg er forvisset om, at vi skal faa en god Aften. De kommer naturligvis.”

„Jeg har danset for sidste Gang. Jeg har danset min Jesus bort. Mig maa De ikke vente. Ellers mange Tak for Indbydelsen,” svarede Elna.

„Saadan maa De ikke se paa Sagen,” indvendte Fru Eriksen. „Arthur vil blive meget bedrøvet, hvis De ikke kommer.”

„Arthur kan maaske nok have Aarsag til at være bedrøvet, men den Sag burde han ikke tage sig alt for nær. Det vil næppe lønne sig for ham,” svarede Elna.

„Fru Eriksen tabte lidt af Modet, men efter som hun havde det bedste Middel i Baghaanden forsøgte hun sin Lykke nok en Gang; idet hun greb Elnas Haand og sagde:

„De ved — — ja, jeg vilde gerne, at vi to kunde være ret fortrolige — — maa jeg sige du til Dem; thi saa er Afstanden ikke saa stor imellem Hjertet.”

„Med Fornøjelse,” svarede Elna, idet hun trykkede den fremrakte Haand.

Du ved, min kære Pige,” fortsatte Fru Eriksen, „at jeg elsker dig, som om du var mit eget Barn — — ja, ikke jeg alene, men vi alle savner dig. Vi føler ret, som om et Medlem af Familien har forladt os. Grunden dertil, siger min Mand, er, at vi ingen Døtre selv har; men jeg ved bedre — — jeg ved, det er din Kærlighed, din Opofrelse, din venlige og behagelige Omgang, der har fængslet vore Hjerter og bunden os til dig. Vi ønsker alle at se dig indlemmet i Familien.”

„Eders Kærlighed er mig vel en Trøst, men den kan ikke tage Byrden bort fra min Sjæl. Du maa ikke gøre dig noget Haab om at faa mig tilbage. Paa den ene Side mindes jeg Opholdet i eders Hus med Glæde, og jeg er dig, Fru Eriksen, meget taknemmelig for din Omhu for mig, men paa den anden Side betragter jeg den Tid med dyb Bedrøvelse; thi netop da solgte jeg min Sjæl for en usel Rusdrik af Syndens Bager,” svarede Elna.

„Hvorledes da, min søde Skat,” spurgte Fru Eriksen, „du har altid været eksemplarisk i dit Liv og i din Opførsel.”

Enkelthederne i mit syndige Liv er det ikke til nogen Nytte at fortælle dig; det bliver en Sag imellem min Gud og mig. Jeg er en Synder, uren i mig selv. Det er der ingen, der ved bedre end jeg næst Gud,” svarede Elna.

„Ligemeget hvordan du er, vi kender dig bedre, end du selv gør i disse Dage. Jeg skulde blot ønske at have dig tilbage i Huset som min egen Datter,” bemærkede Fru Eriksen.

„Jeg kommer ikke tilbage,” svarede Elna.

Fru Eriksen flyttede Stolen, hun sad paa, nærmere hen imod Elna; hun gned sig i Øjnene, pudsede Næsen og greb Elnas Haand; thi nu kneb det lidt. Elna kunde eller vilde ikke forstaa

en halvkvædet Vise, og Fruen syntes ikke om at tale rent ud af Posen. Hun vidste nok, at Elna forhen havde været en overlegen Skælm, der ret til Gavn forstod at fremkalde en Lattersalve ved en lille Drejning af den foldriges Ord. Men Sagen var jo alvorlig, og hendes Mission maatte udføres. Midlet kunde umuligt slaa fejl. Hun tog Mod til sig og begyndte:

„Du ved, Elna, at Arthur har begyndt en Forretning for sig selv. Han tjener godt og gaar fremad paa alle Maader. Han er jo ogsaa af Naturen særlig anlagt for Handelen; thi der er ikke mange som han, der saaledes kan drage Folket til sig. Butikken er næsten altid fuld af Kunder, og Arthur er rigtig glad ved sin Stilling. Dog mangler der jo noget endnu. En Mand med egen Forretning længes altid efter eget Hjem — — Du forstaar mig nok — —

Arthur bor hjemme hos os endnu; men det er noget for langt for ham at gaa. Han burde have sig selv et Hjem i Nærheden af sin Butik. Det vilde være langt bedre. Og han siger, at han kender ingen, der saaledes som du kan gøre et Hjem hyggeligt. — — Derfor — — ja, nu behøver jeg ikke at sige mere — —

Jeg kan se paa dit Ansigt, at du har forstaaet mig — — — —

Nu kan du tænke over Sagen. Jeg ved, at Ud-faldet vil blive os alle til Glæde og Velsignelse.”

„Jeg har endnu ikke fyldt mit syttende Aar og agter ikke at indlade mig paa den Sag nu,” svarede Elna halv fornærmet.

„Ganske vist er du ung, men det gør intet til Sagen; thi du er forstandig nok til at styre dit eget Hus. Enhver, som ikke kender dig, vil antage, at du er omkring tyve Aar gammel. Der er ikke det mindste i Vejen for, at Sagen kan gennemføres straks; thi I kan bo hjemme hos os i Vinter. Til Foraaret vil vi saa bygge et Hus for jer ved Siden af Arthurs Butik,” tilføjede Fru Eriksen.

„Jeg er uheldig, Fru Eriksen, jeg er en fortabt Synder. Den Sag maa ordnes først. Jeg vil ikke give dit Forslag Rum i mit Hjerte og ikke ofre det en Tanke, inden jeg har funden Fred med Gud, hvilken jeg længes saa inderlig efter. Jeg kan ikke blive lykkelig ved at gifte mig. — — Nej, kun Jesus kan gøre mig lykkelig,” svarede Elna.

„Forunderlige uredgørlige Pigebarn,” mumlede Fru Eriksen, idet hun gik ned ad Trappen.

„Naa, hvordan gik det saa,” spurgte Marie paa en Maade, der forekom Fru Eriksen lidt betænkkelig.

„Aa — det gik — ja, for saa vidt — jo, det gik nok saa godt, — men — ja, lad mig nu se — hvad var det nu jeg vilde sige — — jo, jeg maa skynde mig hjem. Det er straks Middag,” svarede Fru Eriksen.

„De skal spise til Middag hos os, har Mamma sagt, og jeg har dækket Bord med det for Øje. Og saa har De jo Lejlighed til nok en Gang at tale med Elna,” svarede Marie.

„Nej, Tak! jeg gaar hjem nu straks; thi jeg er ikke ganske vel.”

„Jeg haaber da ikke, at Elna har smittet Dem,” sagde Marie smilende. Men vent lidt, Mamma kommer snart hjem. Hun er blot gaaet over til Sagfører Bliss’ Hus for at se til Louise. Elna kommer nok til at tage Pladsen igen en af de første Dage; thi min Søster længes efter Hjemmet. Det er jo heller ikke Meningen, at vi skal tjene, men Papa og Mamma mente, det var bedst at tage Elna hjem en Uges Tid, og saa skulde vi jo gerne holde Pladsen for hende.”

„Jeg kan ikke vente, jeg maa gaa, Farvel! Hils Deres Moder fra mig,” sagde Fru Eriksen, da hun gik ud af Døren.

„Farvel, Fru Eriksen! maa jeg saa sige til Mamma, at Deres Medicin har hjulpet Elna og taget Feberen bort,” spurgte Marie atter paa en for Mrs. Eriksen mystisk Maade.

„Man skulde da tro, at en Pige som Marie har saa megen Agtelse for sig selv, at hun ikke vilde lytte ved Dørene. — — Dog, man ved næppe, hvad man skal tænke om Dannelsen nu til Dags,” brummede Fru Eriksen ved sig selv, da hun gik hjem, dybt ydmyget og bedrøvet.

Lidt før Aften den samme Dag kom Louise hjem for at følges med de andre til Gildet. Alle var enige om, at Elna den Eftermiddag havde været en Del bedre saa hun godt for en Stund kunde overlades til sig selv.

For Fru Eriksen var Fødselsdagsaften en pinlig Stund. Vel anstrengte hun sig til det yderste for at skjule sine Følelser og møde sine Gæster med et smilende, glad Ansigt, men det var ingen let Sag lige ovenpaa det knusende Nederlag om Formiddagen. Hjertet blødte endnu af det dobbelte Saar, der havde bragt Forvirring i Tankerne, hvorved den ellers saa overlegne og majestatiske Selvfølelse ligefrem havde lidt Skibsbrud. Planen var røget i Luften, og Marius Pil havde saaret Hjertet. Der var Storm for Alvor, Roret var tabt og Vraget drev nu ved Aftens Tid omkring blandt Klipper og skarpe Skær. Aldrig havde Fru Eriksen dog før været i en saadan Tilstand. Hun følte, som om alle Ansigter, hun mødte, vilde spørge: Nu, hvordan gik det? — — Men Tiden læger alle Saar, siger et verdsligt Ordsprog; og efter nogle Timer Forløb havde Fruen genvunden sin Veltalenhed.

4. Flugten.

Da Elna var bleven ene, satte hun sig og skrev følgende Brev:

„Sommerdal den 6. Febr. 19”

Kære Onkel og Tante!

Tilgiv mig, at jeg uden eders Tilladelse forlader Byen. Jeg rejser i Aften til Rutspring. Ved Missionsmødet traf jeg Dora og fik hendes Adresse. Hun vil møde mig paa Stationen og skaffe mig en Plads. Vil I saa underrette Fru Bliss om min Afrejse, saa hun kan tage sig en anden Pige. Jeg kommer ikke tilbage til Sommerdal for at blive der. Naar jeg er kommen til Rolighed dernede i Rutspring, skal jeg nok skrive til eder og opgive min Adresse. Lad det ikke bekymre eder, at jeg er rejst; thi jeg er ikke sindssvag, som I tror, men jeg er gaaet bort fra min Frelser. Gid jeg dog maatte finde ham igen.

Farvel, Eders Elna.”

Da Brevet var færdigt, drog Elna en Snor igennem det og hængte det paa Haandtaget paa Døren til sit Værelse. Hun tog nu det nødvendige Tøj med sig, gik til Stationen og rejste til Rutspring.

Klokken 2 om Natten kom Familien Halvorson hjem, og da de alle var meget trætte, skyndte enhver sig til Hvile. Men da Marie og Louise kom op til deres Værelse paa anden Sal, fandt de Brevet hængende paa Haandtaget.

„Hvad er det, som hænger der,” sagde Marie og pegede paa Brevet, medens hun stod et Stykke borte paa Gangen.

„Hui! — der er noget galt fat. Jeg tør ikke gaa ind i Værelset,” svarede Louise; „jeg er bange for at — — Elna” — —

„Aa, kom med Lampen og lad os se, hvad det er,” sagde Marie.

Men Louise styrtede ned ad Trappen og raabte:

„Papa, Papa! Der hænger noget paa Døren til vort Værelse!”

Hun holdt Lampen i den ene Haand og klynkede sig til sin Fader med den anden.

Marie fulgte bag efter. Hun vilde ikke være alene tilbage i Mørket.

Hr. Halvorson, som misforstod Louise og syntes, at hun sagde „nogen” i Stedet for „noget”, skubbede hende til Side og ilede op ad Trappen med Lampen i den ene Haand og en Kniv i den anden.

Fru Halvorson, som ogsaa hørte fejl, besvimelede.

Marie bragte Vand til sin Moder. Louise blev staaende som naglet til Gulvet.

„Hvor hænger hun! raabte Halvorson deroppe paa anden Sal; medens han fo’r fra den ene Ende af Gangen til den anden.

Louise kom lidt til sig selv og gik op til sin Fader.

„Der paa Døren hænger det, Papa,” „Aa! kun det Papir,” brummede han, idet han skar Snoren over.

(Fortsættelse.)